

NATIONELL MYNDIGHETSSAMVERKAN FÖR

kvinnofrid

konferens 2023

Välkommen till konferensen "Arbetet mot våld – kunskap, erfarenheter och metoder"

Konferensen hålls 29–30 augusti 2023 på Clarion Hotel Sign i Stockholm och arrangeras av nätverket Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid, där NCK är sammankallande.

Syftet med konferensen är att lyfta myndigheternas arbete mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Under konferensen, som arrangeras för fjärde gången, presenteras konkreta metoder och arbetssätt, men också ny forskning inom området. De två dagarna bjuder på seminarier inom en rad olika ämnen.

Ändringar i programmet

Programmet är preliminärt och förändringar kan komma att ske i programpunkterna. Programmet uppdateras löpande.

Valbara seminarier

Under båda konferensdagarna finns särskilda block då seminarspår äger rum parallellt. Ingen föranmälan sker till seminarierna. Se till att vara i god tid till de seminarier där du vill delta för att vara säker på att få en plats.

Filmning och foto

De plenumföreläsningar som hålls i bankettsalen kommer att filmas och livesändas och föreläsningarna kommer att läggas upp på webben i efterhand. En fotograf kommer att dokumentera delar av konferensen.

Mer information och anmälan

För mer information och anmälan, besök konferenswebben nck.uu.se/konferens2023.

Program dag 1 – Tisdag 29 augusti

Kl. 10.00 Välkommen

Inledningstal av jämställdhets- och biträdande arbetsmarknadsminister **Paulina Brandberg**.

Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid presenteras och moderator **Gabriella Ahlström** hälsar välkommen till konferensen "Arbetet mot våld – kunskap, erfarenheter och metoder".

Kl. 10.15 Plenumföreläsning 1:

Våld i ungas nära relationer

Kunskapen om utsatthet för våld i ungas relationer behöver fortsatt öka bland dem som möter unga. Det ofta ännu mer svårupptäckta psykiska våldet måste belysas särskilt. Det behöver också de åtgärder som kan vidtas i samhället för att motverka våldet. Seminariet fokuserar på tre frågor: Vad visar forskningen om våld i ungas nära relationer? Vad finns det för stöd att få? Vad behöver prioriteras framåt?

Medverkande: Lisa Westfelt, utredare Brottsförebyggande rådet; Monika Sellgren Karlsson, utredare Brottsförebyggande rådet; Carolina Överlien, professor Stockholms universitet.

Kl. 11.00 Uppläsning av röster från rapporten om 86 gömda kvinnor och deras 128 barn

I rapporten "86 gömda kvinnor och deras 128 barn. Djupintervjuer med kvinnor som inte kan synas men vill bli hörda" berättar kvinnor om att vara utsatt för våld. Rapporten är framtagen inom ramen för Jämställdhetsmyndighetens regeringsuppdrag om att höja kunskapen om våldsutsatta personer som lever med skyddade personuppgifter, med fokus på kvinnor och barn.

Uppläsare: Kerstin Weigl, journalist och författare; Petra Erlander, grundare av nätverket Gömda kvinnor.

Kl. 11.15 Plenumföreläsning 2:

Hur kan dödligt våld i nära relationer förebyggas?

Socialstyrelsen utreder sedan 2012 vissa fall där vuxna kvinnor och män dödas av en närstående eller tidigare närstående person, barnutredningar görs sedan 2008. Syftet är att identifiera systemfel i samhällets skyddsnet.

Seminariet lyfter fram olika aspekter och ny kunskap om dödligt våld i nära relation, bland annat berättar Socialstyrelsen om skade- och dödsfallsutredningarna. Forskning om anhörigas erfarenheter efter dödligt våld i nära relationer samt en kartläggning av omfattning och kännetecken av dödligt våld i ungas parrelationer presenteras också. Syftet med seminariet är att sprida kunskap om dödligt partnervåld samt om brister och missade möjligheter i samhällets insatser både till personer som riskerar att utsättas för våld och till våldsutövare.

Medverkande: Moa Mannheimer, utredare vid Socialstyrelsen; Shilan Caman, Polisen, forskare vid Karolinska institutet; Karin Örmon, forskningsledare Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer, docent Malmö universitet; Viveka Enander, forskare Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer.

Kl. 12.00 – Lunch med mingel och utställningsyta

Kl. 13.30 Seminariepass 1

Seminarierna pågår parallellt. Du väljer ett av seminarierna nedan.

1.1 Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld Hur polisen kan arbeta förebyggande med våldsutövare i praktiskt polisarbete

Polisen har vidtagit åtgärder för ett verkningsfullt brottsförebyggande arbete genom ett fokusskifte där tydligare ansvar läggs på våldsutövaren utan att tappa fokus på den våldsutsatta.

Riskreducerande insatser (RRI) är en nationell brottsförebyggande metod inom polisen som har visat sig framgångsrik i ärenden med särskilt utsatta brottsoffer. Syftet med Riskreducerande insatser (RRI), är att nå fram till hotaktörer genom särskilda samtalsmetoder.

Polis, socialtjänst och Kriminalvården i Malmö arbetar med metoden IPVI (Intimate Partner Violence Intervention) som syftar till att förövarna ska veta att den här typen av brott alltid följs av en reaktion från samhällets sida. Fokus ska flyttas från brottsoffer till förövare.

Medverkande: Kristina Meijer, polisinspektör, förstudeledare och verksamhetsutvecklare, Polisen; Jonas Lander, polisinspektör, projektledare Trygg relation – fri från våld, Polisen; Ulrika Lindh, projektledare Trygg relation – fri från våld, Malmö stad; Susanne Gosenius, brottsoffer- och personsäkerhetssamordnare, polisregion Syd.

1.2a Förbättrad upptäckt av våld

Hela kedjan måste fungera – ett förbättrat arbete mot könsstymning av flickor och kvinnor

Könsstymning av flickor och kvinnor har varit ett brott i Sverige sedan 1982 och är en allvarlig kränkning av flickors och kvinnors rättigheter och integritet.

Jämställdhetsmyndigheten har sedan 2021 två uppdrag på området som syftar till att samordna arbetet nationellt och att utveckla arbetssätt och metoder för ett förebyggande arbete. På uppdrag av Jämställdhetsmyndigheten har Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU, tagit fram ett kunskapsunderlag för ett förebyggande arbete mot könsstymning av flickor och kvinnor som presenteras under seminariet.

Nationellt kompetenscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck berättar om erfarenheter från uppdraget att ta fram och genomföra myndighetsgemensamma informationsinsatser med syfte att få fler flickor och kvinnor att söka vård samt sprida information om lagstiftning mot könsstymning. I seminariet medverkar också Familjecentralen i stadsdelen Sätra i Gävle som arbetar lokalt mot könsstymning. Hur ställer man frågor och pratar om ämnet på ett konstruktivt sätt? Har samarbetet förbättrats professionerna emellan?

Medverkande: Madelene Larsson, utredare Jämställdhetsmyndigheten; Lisa Forsberg, projektledare Statens beredning för medicinsk och social utvärdering; Bayan Nasih, sakkunnig Nationellt Centrum mot hedersförtryck och våld; Anne-Maj Westerlund, barnmorska Region Gävleborg (representerar Familjecentralen i Sätra).

1.2b Starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

Boende för våldsutsatta – stärkta rättigheter för kvinnor och barn

Varje år befinner sig cirka 13 000 personer minst en natt i ett skyddat boende för att få skydd från våld. Majoriteten är kvinnor och drygt hälften är barn. Under seminariet diskuteras vilka utmaningar och möjligheter som finns för att säkerställa barns och vuxnas rättigheter, både i skyddat boende och i arbetet för att stödja våldsutsatta till ett långsiktigt boende. Seminariet lyfter även lagförslaget om att skyddat boende ska införas som en ny placeringsform.

Medverkande: Hanna Hansson, nationell samordnare för länsstyrelsernas uppdrag mot mäns våld mot kvinnor; Renée Andersson, handläggare, SKR (Sveriges kommuner och regioner); Natalie Söderlind, utredare, Barnafrid.

1.3 Effektivare brottsbekämpning

Rättsväsendets hantering av sexköpsbrottslighet och synliggörande av statistik gällande människohandel och människoexploatering

Polisens arbete mot sexköpsbrott med vuxna säljare är ofta inriktat mot så kallade eskortsidor. Arbetet behöver breddas till att omfatta även andra arenor, enligt Brottsförebyggande rådet, Brå. Brå har undersökt hur rättsväsendet tillämpar den svenska sexköpslagstiftningen och arbetet har resulterat i två rapporter. Jämställdhetsmyndigheten publicerar kontinuerligt statistik om misstänkt människohandel eller människoexploatering. Vad vet myndigheter om hur många som är utsatta och på vilket sätt? I seminariet lyfts både ny kunskap och hur god samverkan kan utvecklas.

Medverkande: Kristin Franke Björkman, utredare Brottsförebyggande rådet; Emma Patel, utredare Brottsförebyggande rådet; Paulina Bolton, utredare Jämställdhetsmyndigheten.

1.4 Förbättrad kunskap och metodutveckling

Det osynliga våldet – om våldsutsatthet bland lesbiska, bisexuella och queera kvinnor

Studier visar att sexuella trakasserier, sexuella övergrepp och sexuellt våld är vanligt förekommande i befolkningen. Kvinnor drabbas i betydligt större utsträckning än män, och homosexuella, bisexuella och transpersoner är generellt mer drabbade än resten av befolkningen. Detta seminarium syftar till att lyfta fram kunskap om våldsutsatthet bland lesbiska, bisexuella och queera kvinnor. Vilka konsekvenser för hälsan får utsatthet för våld? Hur kan vi tillsammans arbeta vidare för att öka kunskapen?

Med utgångspunkt i kunskap om hbtqi-personers hälsa och aktuell forskning diskuteras hur kunskapen kan öka för att synliggöra grupper som annars lätt kan missas i arbetet.

Medverkande: Victoria Carlsson Wahlgren, MUCF; Renita Sörensdotter, Folkhälsomyndigheten; Nicole Ovesen, Nationellt centrum för kvinnofrid/Centrum för genusvetenskap, Uppsala universitet; representant från civilsamhället.

1.5 Arbetet mot våld i en internationell kontext

Internationell utblick med barnet i fokus

Arbetet för våldsutsatta barn, unga och vuxna ser olika ut i olika delar av världen. Seminariet består av tre delar med en internationell utblick med fokus på barn och unga som upplevt våld.

Först presenteras preliminära data på våldsutsattheten hos barn och unga som kommit på flykt till Sverige, ett specifikt fokus läggs på utsatthet för sexuella övergrepp och trafficking.

Därefter presenteras hur nationella riktlinjer för omhändertagande av barn och unga efter sexuella övergrepp ser ut i Europa. I en studie som är först i världen kartläggs nationella riktlinjer som även jämförs med WHO:s rekommendationer. Hur väl beaktas WHO:s rekommendationer i de europeiska riktlinjerna?

Avslutningsvis berättar jämställdhetskämpen Marthe Wandous om sitt arbete med att stötta kvinnor och flickor som utsatts för våldtäkt och övergrepp i Kamerun. Tusentals flickor och kvinnor har tvingats fly eller blivit kidnappade och utsatta för barnäktenskap och övergrepp. Tillsammans med organisationen ALDEPA har Marthe arbetat för att stötta överlevare efter våldtäkt och övergrepp för att de ska kunna återvända hem och återuppta sina liv.

Medverkande: Psykolog Erica Mattelin, doktorand Barnafriid; professor Laura Korhonen, centrumchef Barnafriid; överläkare Gabriel Otterman, adjungerad universitetslektor Barnafriid; Marthe Wandou, ALDEPA (Action Locale pour un Développement Participatif et Autogéré).

1.6 Workshop

Att ge stöd till män och transpersoner som utsatts för våld

Vad finns det för stöd för män och transpersoner som utsätts för våld i nära relation? Vad finns det för likheter och skillnader gentemot våldsutsatta kvinnor? Krävs det en annan kompetens för att ge dessa grupper adekvat stöd? Under seminariet berättar Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, om sina erfarenheter från de nya stödlinjerna som riktar sig till just män respektive transpersoner. RFSL Stödmottagning berättar om sina erfarenheter och Stickan – en krismottagning för män beskriver hur det ser ut i deras verksamhet. Vad vet vi och vilka är framgångsfaktorerna?

Medverkande: Chris-Emelie Denstedt, projektledare Nationellt centrum för kvinnofrid; representant från Stödlinjen för män och Stödlinjen för transpersoner, Nationellt centrum för kvinnofrid; Suzana Imam, kurator RFSL Stödmottagning; Daniel Winsjansen, samtalsterapeut Stickan – en krismottagning för män.

Kl. 14.45 – Fika och utställningsyta

Kl. 15.15 Seminariepass 2

Seminarierna pågår parallellt. Du väljer ett av seminarierna nedan.

2.1 Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld

Att inkludera våld i nära relationer i kartläggningar för att utveckla arbetet lokalt

Genom att kartlägga våld kan lokala aktörer bättre ta sig an det brotts- och det våldsförebyggande arbetet tillsammans. Men våld i nära relationer och olika brott som rör mäns våld mot kvinnor inkluderas alltför sällan i den brottsförebyggande lägesbilden.

I seminariet presenterar Brottsförebyggande rådet, Brå, och Jämställdhetsmyndigheten ett fördjupat metodstöd för att kartlägga våld i nära relationer, hedersrelaterat våld samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Stockholms stad berättar om pilotprojektet "Föräldrträffar – Agera tillsammans" som involverar föräldrar och vårdnadshavare i det våldsförebyggande arbetet. Gävle kommun presenterar förebildsarbetet Shanazi hjältar som engagerar unga killar att våga se och agera mot hedersrelaterat våld- och förtryck.

Medverkande: Carl Gynne, utredare Brottsförebyggande rådet; Katarina Eman Risberg, utredare Jämställdhetsmyndigheten; Susanne Tidestrand, samordnare utbildningsförvaltningen Stockholms stad; Rodin Hajo, verksamhetsledare Shanazi hjältar Gävle kommun.

2.2a Förbättrad upptäckt av våld

Att upptäcka våldsutsatthet och bedöma risk bland barn och unga

För att upptäcka unga som är utsatta för våld behöver yrkesverksamma ställa frågor. Seminariet lyfter betydelsen av att rutinmässigt ställa frågor om våld till barn och unga samt bedöma risk för fortsatt våld bland barn som lever i en hederskontext.

Barnhälsovården i Region Stockholm och BUP i Kungälv är två lärande exempel som presenterar sitt arbete på området. Det handlar dels om hur rutinfrågor kan användas för att fånga upp tidigare erfarenhet av våldsutsatthet som kan påverka föräldraskapet, dels om erfarenheter av att fråga barn och unga på rutin om våld inom BUP med hjälp av frågeformuläret "Frågor om våld (FOV) för barn och unga". I seminariet presenterar också Socialstyrelsen ett nytt bedömningsstöd för socialtjänstens arbete med att bedöma risk för hedersrelaterat våld bland barn från 12 till 17 år. Stödet planeras att släppas för användning inom socialtjänsten under våren 2024.

Medverkande: Anna Fröjlinger, BHV-sjuksköterska och vårdutvecklare BVC Region Stockholm; Mari Brännvall, utvecklingsledare och forskare VKV – Västra götalandensregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer; Johanna Forsell Ray, enhetschef BUP Affektiv mottagning Kungälv; Hanne Martinek, forskare Socialstyrelsen.

2.2b Starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

Eftervåld – när samhället upprätthåller förövarens makt och våld

I en majoritet av fallen där kvinnor utsatts för partnervåld fortsätter våldet i olika former efter separationen. Eftervåld kan exempelvis komma till uttryck i form av hot, trakasserier, stalkning, manipulation av myndigheter, ekonomiskt våld och genom att barn utsätts på olika sätt, inte minst i samband med domstolsbeslut om umgänge med den våldsutövande föräldern. När våld och dess konsekvenser inte beaktas av myndigheter kan det bidra till att upprätthålla förövarens eftervåld och kvinnors och barns utsatthet. Seminariet kommer att behandla vad forskningen säger om eftervåldet, hur uppgifter om våld beaktas i mål om vårdnad, boende och umgänge och vad som krävs för att uppgifter om våld ska synliggöras och beaktas i högre utsträckning i mål om vårdnad, boende och umgänge.

Medverkande: Susanne Mattsson och Sara Skoog Waller, forskare Nationellt centrum för kvinnofrid; Åsa Hjertström, utredare Jämställdhetsmyndigheten.

2.3 Effektivare brottsbekämpning

Hur går en förundersökning till i praktiken – vem gör vad?

En förutsättning för att rättssystemet ska kunna arbeta mot mäns våld mot kvinnor är att våldet polisanmäls. Hur arbetar olika aktörer inom rättsväsendet? En välfungerande brottsutredning bygger på god samverkan mellan olika aktörer inom rättsväsendet. Hur går det till i praktiken? I detta seminarium beskriver olika aktörer sin roll och arbetsuppgift.

Polisen berättar om utredningsarbetet med bemötande, förhör, teknisk undersökning och riskbedömningar. Rättsmedicinalverket har huvudansvaret för rättsintyg som kan vara en viktig del av utredningen. Hur fungerar stödbevisning och vad kan ett rättsintyg visa? Åklagaren har ansvar för att leda förundersökning och bevisvärdera för att ta ställning till om utredningen ska läggas ner eller om det ska väckas åtal. Hur går det till och vad händer i rätten?

Medverkande: Emma Ramstedt, Polisen; Emma Olsson, Åklagarmyndigheten; Elias Palm, Rättsmedicinalverket; Jenni Pers Dahlqvist, Polisen; Susanne Gosenius, Polisen.

2.4 Förbättrad kunskap och metodutveckling

Stöd i arbetet mot våld inom socialtjänst, hälso- och sjukvård och tandvård – tre exempel

Det finns en rad olika stöd för yrkesverksamma i arbetet mot våld. I seminariet presenteras tre olika stöd för socialtjänst, hälso- och sjukvård samt tandvård i arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel:

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relation (HSLF-FS 2022:39) samt handboken "Våld i nära relation".

Skyddade personuppgifter; Hur kan personal erbjuda ett professionellt bemötande och samtidigt hantera och upprätthålla skyddet?

Arbete mot prostitution och människohandel, presentation av ett metodstöd till kommuner i Västra Götaland och Halland.

Medverkande: Shriti Radia, jurist Socialstyrelsen; Lena Landén Jonas, utredare Jämställdhetsmyndigheten; Annika Emricsson, socionom Mikamottagningen Göteborgs Stad; Anders Sandberg, utvecklare Länsstyrelsen Västra Götaland.

2.5 Arbetet mot våld i en internationell kontext

Bortförda barn och vuxna – kartläggning av erfarenheter av hedersrelaterat våld och förtryck i utlandet

Varje år förs barn och unga vuxna ut ur landet i syfte att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck eller annat våld. Ett bortförande innebär en kraftig inskränkning av individens möjligheter att leva ett självständigt och fritt liv samt tillgång till adekvat hälso- och sjukvård och skolgång.

Jämställdhetsmyndigheten har ett regeringsuppdrag att identifiera riskfaktorer samt kartlägga insatser före och efter att ett bortförande har skett. I seminariet kommer Jämställdhetsmyndigheten presentera sitt arbete med uppdraget. Stockholms universitet kommer redogöra för preliminära resultat från en domstudie som utförts på uppdrag av Jämställdhetsmyndigheten. Även Nationellt kompetenscentrum mot hedersrelaterat våld

och förtryck kommer att medverka kring sin kartläggning om bortförda personer i hederskontext. Seminariet syftar till att ge en bild av hur samhället kan undvika att bortföranden sker samt se till att de som utsätts får rätt typ av stöd vid hemkomst.

Medverkande: Matilda Eriksson, utredare Jämställdhetsmyndigheten; Hanna Linell, universitetslektor Stockholms universitet; Serine Gunnarsson, sakkunnig Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

2.6 Workshop

Att arbeta med case för att nå djupare förståelse

För att nå ett fördjupat lärande som ger effekt har Migrationsverket länge arbetat med case. Barnafrid har nu även tagit upp denna metodik på sina konferenser med gott resultat.

Case-metodiken innebär att ett fiktivt ärende presenteras. Det problematiseras allt eftersom då nya handlingar tillförs så att deltagarna för att kunna lösa problemställningen i caset måste söka kunskap från olika källor. Deltagarna kommer att ges stort utrymme att ställa frågor om metoden och hur man kan arbeta effektivt med den i sin verksamhet.

Medverkande: Sandra Skoog, utredare Barnafrid; Maria Johansson, utredare Barnafrid; Eva-Katarina Ekermann, verksamhetsexpert Migrationsverket; Amanda Valstedt, verksamhetsexpert Migrationsverket.

2.7 Workshop

Hur granskas ett område med omfattande mörkertal? IVO:s tillsyn av våld i nära relationer, mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har fått i uppdrag av regeringen att förstärka tillsynen inom våld i nära relationer, mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. En del av uppdraget handlar om att uppmärksamma särskilt utsatta målgrupper, som personer med funktionsnedsättning, hbtqi-personer och barn. Detta är grupper som riskerar att inte upptäckas eller få hjälp och som är särskilt prioriterade inom ramen för regeringsuppdraget.

IVO:s initiala genomlysning tillsammans med tidigare erfarenheter bekräftar att det är ett svårt tillsynsområde med lite information och stora mörkertal. Samtidigt visar forskningen att personer i dessa grupper är extra utsatta. Hur granskar man något med omfattande mörkertal? Hur kan kommuner, organisationer och myndigheter arbeta för att upptäcka det våld och förtryck som inte alltid syns?

Välkommen till ett seminarium där vi beskriver hur IVO arbetar inom ramen för regeringsuppdraget för att förstärka och förbättra myndighetens tillsyn inom området. Tillsammans med brukarorganisationer beskrivs vilka utmaningar som finns och hur vi kan utvecklas. Genom att sätta ett särskilt fokus mot tillsynsområdet kan vi skapa ny kunskap och bidra till att alla parter blir mer framgångsrika i att upptäcka och förhindra våld och förtryck.

Medverkande: Maria Björklund, samordnare för IVO:s regeringsuppdrag inom detta område; representant från brukarorganisation.

Kl. 16.30–18 Mingel i konferenslokalerna

Program dag 2 – Onsdag 30 augusti

Kl. 8.30 Seminariepass 3

Seminarierna pågår parallellt. Du väljer ett av seminarierna nedan.

3.1 Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld

Samverkansformer mellan skola och andra aktörer

Tidiga och samordnade insatser för barn och unga, TSI, sätter fokus på samverkan för barn och unga i risk för en ogynnsam utveckling. Representanter från Skolverket och Socialstyrelsen berättar om erfarenheter från regeringsuppdraget med TSI. Ett utvecklingsarbete har skett på flertalet platser i landet i syfte att stärka tvärprofessionell samverkan. Representanter från TSI Malmö Heder (Familjecentralen Lindängen + Resursteam Heder) berättar om hur samverkansarbetet har stärkts för att förebygga och tidigt upptäcka hedersproblematik bland föräldrar och barn. Seminariet lyfter också fram SIP – en personcentrerad insats som utgår från individens behov och önskemål. Hur kan vi öka användandet av SIP? Hur kan vi tänka kring sekretessen? Hur kan olika professioner och verksamheter arbeta med barnets/den unges bästa i centrum?

Medverkande: Ebba Silfverstolpe Agardh, projektledare TSI Skolverket; Liselotte Persson Öhrn, utredare Socialstyrelsen; Katja Cronborn, socialsekreterare Resursteam Heder Malmö; Magdalena Sennertoft, föräldrarådgivare Familjecentralen Lindängen Malmö Stad; Maria Johansson, utredare Barnafrid.

3.2a Förbättrad upptäckt av våld

Arbetsplatsen en arena för att upptäcka våld

Uppsala universitet är det första lärosätet i landet som tar ett helhetsgrepp på medarbetarnas arbetsmiljö genom att verka för att upptäcka och ge stöd åt våldsutsatta anställda. Våld i nära relation är en del i arbetsmiljöarbetet.

Arbetsplatsen spelar en viktig roll för den som är våldsutsatt, både socialt och ekonomiskt. På arbetsplatsen finns möjlighet till stöd från chefer och kolleger och chans till återhämtning. Under seminariet kommer olika metodstöd och verktyg att presenteras.

Medverkande: Kerstin Kristensen, utredare Jämställdhetsmyndigheten; Joa Bergold, utredare LO; Karin Karlström, HR-strateg Uppsala universitet.

3.2b Starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

Stöd till våldsutsatta – vad kan vi lära av uppföljning?

Genom att följa upp och utvärdera stöd och insatser för våldsutsatta får yrkesverksamma djupare kunskap om målgruppen, hur stödet fungerar och vad som kan göras bättre. I Sveriges kommuner och regioners projekt SU-Kvinnofrid följer närmare 50 kommuner systematiskt upp stödet till våldsutsatta på individnivå. Utväg Skaraborg har utvärderat effekterna av gruppverksamhet och individuella stödsamtal för våldsutsatta kvinnor. Vad tycker de våldsutsatta om stödet de får? Gör insatserna verkligen skillnad?

Medverkande: Renée Andersson, handläggare Sveriges kommuner och regioner; Mia Ledwith samordnare Sveriges kommuner och regioner; Daniel Örnberg, expert Sveriges kommuner och regioner; Petra Lenneér, Utväg Skaraborg; Karin Örmon docent och forskningsledare, Västra götalandregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer.

3.3 Effektivare brottsbekämpning

Två år med barnfridsbrottet – vad har hänt?

Sedan 1 juli 2021 har det varit straffbart att låta barn bevittna vålds- och sexualbrott mellan närstående. Det har nu gått två år sedan lagen trädde i kraft och ett stort antal barnfridsbrott har polisanmälts. Det betyder att lagstiftningen har fått effekt och att färre barn faller mellan stolarna i dessa ärenden. Men hur har den påverkat situationen för de barn och kvinnor som lever med våld? Har den fått den effekt vi önskar? Vilka svagheter och styrkor ser vi? Hur försäkras vi oss om att barnets perspektiv synliggörs i hela kedjan från utredning till rättsal? Vilka möjligheter till ersättning har barnen?

Medverkande: Rebecca Rhenström, senior åklagare Åklagarmyndigheten; Mikaela Magnusson, utredare Barnafriad; Ingela Ackemo, jurist och beslutsfattare på brottsskadeenheten, Brottsoffermyndigheten; Markus Cifuentes, barnahussamordnare Barnahus Uppsala; Hanna Palhamn Szabó, universitetsadjunkt Nationellt centrum för kvinnofrid, Uppsala universitet.

3.4 Förbättrad kunskap och metodutveckling

Bortom stereotypens förenkling – unga som lever med hedersnormer och samtidigt är hbtqi-personer, har en funktionsnedsättning och/eller är utsatta för rasism

Seminarier belyser ungas levnadsvillkor för dem som lever med hedersnormer och samtidigt är hbtqi-personer, har en funktionsnedsättning eller är utsatta för rasism. I ett panelsamtal lyfts ungas situation med olika former av utsatthet och vikten av att undvika stereotypens förenkling. Seminariet ger dig även stöd i hur du kan ge ett gott bemötande och samtala med unga med utgångspunkt i webbutbildningen "Rätt att veta! – Hedersrelaterat våld och förtryck" som utvecklats av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor.

Medverkande: Poya Ashna, Origo Stockholm; Linn Jansson, Origo Stockholm; Maria Tillquist, RFSL Stödmottagning; Hanna Öfors, Funktionsrätt Sverige (projektet "Makten är min", finansierat av Jämställdhetsmyndigheten).

3.5 Arbetet mot våld i en internationell kontext

Norges modell med upptäckt, förebyggande och hantering av våld och övergrepp

Seminarier behandlar hur Norge har organiserat arbetet med skyddat boende och hur man arbetar med upptäckt, förebyggande och hantering av särskilt sårbara våldsutsatta vuxna. Norge har sedan drygt tio år en "krisesenterlag" som lagstadgar att alla kommuner ska ha ett lågtröskel-erbjudande om skyddat boende. De skyddade boendena har egen budget och öppet dygnet runt alla dagar om året. De anställda har spetskompetens inom våld i nära relation. Det krävs inget placeringsbeslut, utan krisesenterna styr själva vilka som bor (kostnadsfritt) på de skyddade boendena.

TryggEst är en helhetlig modell utvecklad för att upptäcka, förebygga och hantera våld och övergrepp mot sårbara vuxna. Det kan exempelvis handla om individer med funktionsnedsättningar, med psykisk ohälsa, missbruk eller äldre personer. TryggEst har tagit fasta på de utmaningar som finns vad gäller att erbjuda, koordinera samt ta del av det stöd som erbjuds.

Modellen är utvecklad av Bufdir (Barne-, Ungdoms- og Familiedirektoratet) i Norge, i samarbete med Helsedirektoratet, Politidirektoratet och Kommunsektorns organisation.

Som exempel på hur man kan arbeta i Norge kommer Salten krisesenter samt Bodö kommuns arbete med TryggEst att lyftas.

Medverkande: Wanja J. Sæther, verksamhetschef Salten krisesenter; Renate Regine Skog, TryggEst-kordinator och lärare med fördjupning inom flerkulturellt arbete, socialpedagogik och handledning.

3.6 Workshop

Kriminalvårdens behandlingsprogram för relationsvåldsdömda

Predov, Preventing domestic violence, är Kriminalvårdens behandlingsprogram för relationsvåldsdömda. Kriminalvården har ett uppdrag att sprida kunskap om programmet Predov då det är tänkt att det på sikt ska kunna exporteras till Socialtjänsten och andra verksamheter för förövare. I workshopen beskrivs programmet och hur det sprids till andra verksamheter.

Inom Kriminalvårdens pågår även ett forskningsprojekt där man studerar hur VR-teknik (virtual reality) kan användas i behandling och hur man kan nyttja det i beteendeträning på sluten anstalt. Under workshopen kommer tekniken demonstreras och det finns möjlighet att prova på den.

Medverkande: David Ivarsson och Ellinor Hallebro, Kriminalvården.

Kl. 9.45 – Fika

Kl. 10.15 Seminariepass 4

Seminarierna pågår parallellt. Du väljer ett av seminarierna nedan.

4.1 Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld

Maskulinitet, våldsbejakande extremism och våldsprevention

Kunskapsöversikten ”Män, maskulinitet och våldsbejakande extremism” som tagits fram av Center mot våldsbejakande extremism och Jämställdhetsmyndigheten utforskar grundläggande ideologier och praktiker kring män och maskulinitet i extremistiska miljöer, med bärning på förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.

Seminarieret redogör för våldsbejakande högerextremism, våldsbejakande vänsterextremism och våldsbejakande islamistisk extremism samt våldsbejakande misogyni, vilket inkluderar grupperingar där kvinnohat är drivande i det politiska våldet. I ett samtal diskuteras hur ett förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism kan se ut och om arbetet mot våldsbejakande extremism kan utvecklas genom en genusmedveten ansats.

Medverkande: Peter Söderström, utredare Jämställdhetsmyndigheten; Sari Römpötti, senior rådgivare Center mot våldsbejakande extremism (CVE); Stina Graad, ungdomssamordnare Mötesplatser och Öppen ungdomsverksamhet i Borås Stad.

4.2a Förbättrad upptäckt av våld

Att rutinmässigt ställa frågor om våldsutsatthet till vuxna

När frågor om utsatthet för våld ställs på rutin av yrkesverksamma ökar möjligheterna att upptäcka den som är utsatt. I seminariet berättar tre verksamheter om som arbetar med att ställa frågor till alla vuxna om sina erfarenheter.

Sedan 2017 ställer medarbetare på BVC Västra Götalandsregionen rutinmässiga frågor till alla födande föräldrar. Under 2023 ska även alla icke-födande föräldrar och som besöker BVC på enskilt samtal när barnet är 3 månader få frågor om våld.

Arbetsförmedlingen arbetar med ett regeringsuppdrag inom ökad upptäckt av våld. I seminariet beskriver myndigheten sina erfarenheter av att arbeta förebyggande mot våld i nära relation, ett arbete som prisades med Svenska Jämställdhetspriset 2022.

Folktandvården i Region Uppsala har utbildat alla medarbetare om utsatthet för våld. Totalt 600 medarbetare har gått ”Webbkurs om våld” och nu kan samtliga vuxna patienter få frågor om våldsutsatthet. Satsningen är en del av regionens nollvision för våld i nära relation.

Medverkande: Karin Örmon, docent och forskningsledare samt Jennie Malm Georgson, utvecklingsledare med lång erfarenhet av behandling för våldsutövande män, VKV – Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer; Kristin Markman, legitimerad tandhygienist och samordnare munhälsa Folktandvården Uppsala län; Nora Salem, utredare Arbetsförmedlingen.

4.2b Starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

Tre samverkansprojekt visar på framgångsfaktorer

En tydlig samverkan mellan aktörer kan ge bättre skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn. Seminariet presenterar tre olika samverkansprojekt.

Projektet ”Trygghetens hus”- samlokalisering av polis och socialtjänst är ett treårigt projekt som bygger på att så tidigt som möjligt fånga upp och fysiskt träffa den som är våldsutsatt eller våldsutövare. Trygghetens hus finns i Bollnäs, polisregion Mitt.

2021 startade Citypolisen i samarbete med Södermalms stadsdelsförvaltning projektet IGOR (I gemensam organisation mot relationsvåld) med syfte att försöka minska våldet mot kvinnor i nära relationer. Genom sitt uppsökande arbetssätt utför IGOR-gruppen, som består av poliser och socialsekreterare, en rad åtgärder mot våldsutövare samt erbjuder ett utökat stöd till våldsutsatta.

Islandsmodellen är en samarbetsmodell mellan polis, socialjour, socialtjänst och hälso- och sjukvård, vid akuta våldshändelser i familjer med barn under 18 år. Islandsmodellen togs fram inom ramen för Islandsprojektet som pågick 2015-2019 i två stadsdelar i Göteborg. Modellen är nu utvärderad och implementerad i Göteborgs stad.

Medverkande: Helena Sundberg, poliskommissarie samt projektledare och samordnare för Trygghetens hus; Shida Kinuka Karlsson, socialpedagog och samordnare Trygghetens hus; Markus Antonsson, polisinspektör, gruppchef, projektledare och operativ polis för IGOR; Laila Dichter, FU-ledare Polisen, avdelningen brott i nära relationer, Storgöteborg; David Toresson, socialsekreterare, stadsdelsförvaltning sydväst, Göteborg; Carina Eliason, områdeschef och projektledare, Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer – VKV.

4.3 Effektivare brottsbekämpning

Samverkan och kontaktförbud som skydd vid stalkning

Vad är stalkning och hur kan ett kontaktförbud skydda? Vad krävs för att ett kontaktförbud ska beviljas? Under seminariet presenterar Susanne Strand, docent i kriminologi vid Örebro universitet aktuell forskning på området och den nya modellen RISKSAM, där polisen och socialtjänsten samverkar. Åklagarmyndigheten presenterar förutsättningarna som krävs för att ett kontaktförbud ska beviljas.

Medverkande: Susanne Strand, docent Örebro universitet; Eva Johnsson, vice överåklagare, Åklagarmyndighetens utvecklingscentrum.

4.4 Förbättrad kunskap och metodutveckling

Förändringsarbete med den som utövar våld mot närstående

Ansvaret för arbete med våldsutövare har förtydligats i socialtjänstlagen och i nya föreskrifterna om våld i nära relation. Samtidigt är förändringsarbete med personer som utövar våld mot närstående komplext. Hur kan insatser som leder till att våldet upphör utvecklas? Hur säkerställer yrkesverksamma att den våldsutsattas och barnens trygghet alltid sätts i centrum?

Sveriges kommuner och regioner ger en översikt över det senaste kunskapsläget och vad kommuner och regioner kan göra för att utveckla kvaliteten. Myndighetssamverkan Utväg, som har lång erfarenhet av behandling och stöd för våldsutövare, beskriver hur arbetet kan organiseras i praktiken. Dessutom berättar Länsstyrelsen i Västra Götaland om en bred utbildningsinsats för socialtjänsten och den nationella effektstudie som påbörjats.

Medverkande: Jenny Norén, projektledare SKR:s kvinnofridsinsatsning Sveriges kommuner och regioner; Anders Sandberg, utvecklare Länsstyrelsen Västra Götaland; Kerstin Nettelblad, verksamhetschef Utväg.

4.5 Arbetet mot våld i en internationell kontext

Reparativ rättvisa som utgångspunkt för arbete med försoning i det återfalls- och brottsförebyggande arbetet

Den reparativa rättvisan fokuserar på de relationer som skadats vid brott och kränkningar och har därmed ett annat fokus än den retributiva (dömande) rättvisan. Arbetet för försoning genom reparativ rättvisa innebär att arbetet starkt drivs mot ett personligt ansvarstagande för det brott och den skada som därmed drabbat många. Ansvarstagande och sanning är grunden för att reparera skadade relationer och söka gottgöra det som skadats.

Medverkande: Ulrica Fritzson, präst, teologie doktor och grundare av Försoningsprogrammet i Sverige; Mikael Andersson, KRAMI Malmö Stad.

4.6 Workshop

Informationsinsatser riktade till unga – vad funkar?

Det finns olika informationsinsatser för att nå unga. I workshopen presenteras nationella initiativ och arbetet mot killars våld mot tjejer och våld i ungas nära relationer. Frågor som insatserna lyfter är bland annat: Vad är en sund relation? Vad skiljer sig killars våld mot tjejer och våld i ungas jämfört mot mäns våld mot kvinnor? Hur kan vi vuxna agera? Hur arbetar man konkret i en kommun med att nå unga? Workshopen berättar också om informationsinsatserna "Av fri vilja", "Svartsjuka är inte romantiskt", ungarelationer.se samt

Luleå kommuns upplägg med UR:s satsning och dramaserien ”Dör för dig”. Workshopen fokuserar på erfarenhetsutbyte och lärdomar från arbetena.

Medverkande: Lisa Lindström, senior utredare Jämställdhetsmyndigheten; representant från Luleå kommun; Zandra Kanakaris, generalsekreterare vid 1000 möjligheter; Ulf Hjerpe, chef Enheten för Brottsofferfonden och kunskapscentrum vid Brottsoffermyndigheten.

Kl. 11.30 – Sittande lunch

Kl. 13.00 Plenumföreläsning 3:

Våld mot kvinnor med funktionsnedsättning – vägar framåt för att synliggöra behoven

Flickor och kvinnor med funktionsnedsättning har en ökad risk för utsatthet för alla typer av våld, visar forskningen. Hur kan yrkesverksamma synliggöra behoven hos särskilt sårbara grupper utan att stigmatisera?

I seminariet presenteras ny forskning från Göteborgs universitet liksom praktiska exempel från bland annat socialtjänsten som visar på hur funktionsnedsättning i högre utsträckning kan inkluderas och integreras i arbetet med våld i nära relation.

Vad behöver vi göra för att bättre uppmärksamma och synliggöra utsattheten hos flickor och kvinnor med funktionsnedsättning? Hur kan arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda våld omfatta och nå ut till alla, oavsett funktionsförmåga? Seminariet beskriver hur våldsutsattheten ser ut, vilka faktorer som ligger bakom den samt de förslag för ett förbättrat förebyggande och upptäckande av våld samt stöd och skydd till dem som utsätts.

Medverkande: Maria Melin, projektledare Myndigheten för delaktighet; Mikaela Starke, professor i socialt arbete, Göteborgs universitet; Sanna Lantz, biståndshandläggare, social- och äldreförvaltningen Haninge kommun; Vesna Suljkic, biståndshandläggare, vård- och omsorgsförvaltningen Eskilstuna kommun.

Kl. 14.00 Musik på scen

Artisterna Clara Klingenström framför låten ”Behöver inte dig idag”. Därefter följer samtal tillsammans med moderator Gabriella Ahlström.

Kl. 14.15 Framtidspanel

Ett framåtblickande samtal med representanter från civilsamhälle och akademi med fokus på vad som behöver göras framöver på området och hur vi arbetar effektivt tillsammans.

Medverkande: Adine Samadi, vice ordförande Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige ; Olga Persson, förbundsordförande Unizon; Lena Berg, metodutvecklare och samtalsterapeut Riksförbundet MÄN; Shanga Aziz, medgrundare Locker Room Talk; Marie Eriksson, lektor i socialt arbete vid Linnéuniversitetet; Marie Nilsson, förbundsordförande IF Metall.

Kl. 15.00 Konferensen avslutas

Avslutande ord från moderator.

Praktisk information

Datum och tider

Den nationella myndighetskonferensen för kvinnofrid genomförs 29–30 augusti 2023. Registreringen öppnar kl. 8.30 den 29 augusti. Invigning av konferensen sker kl. 10 i Bankettsal B123. Konferensen avslutas kl. 15 den 30 augusti.

Om konferensanläggningen

Clarion Hotel Sign ligger i centrala Stockholm. Du når hotellet på några få minuter från Stockholms centralstation. Adress: Östra Järnvägsgatan 35, Stockholm. Läs mer om konferensanläggningen på [konferenswebben](#).

Kostnad

Deltagaravgift är 3 100 kr exkl. moms per deltagare. Fika och lunch ingår båda dagarna. Vid avbokning tas en avbokningsavgift på 750 kr ut. Om avbokning sker efter 1 augusti sker ingen återbetalning av deltagaravgiften. Anmälan stänger 31 maj eller när konferensen är fullbokad.

Föreläsare och moderatorer anmäler sig till konferensen via ett separat formulär som skickas ut till dem och kan delta i konferensen till ett reducerat pris (500 kr för en dag och 1000 kr för två dagar) om man önskar vara med på mer än bara sin programpunkt. Anmälan för medverkande stänger 15 maj.

Logi och resor

Deltagare och medverkande ansvarar själva för bokning och betalning av logi och resor i samband med konferensen. Läs mer om bokning av logi på [konferenswebben](#).

Utställare

Utställningen kommer att vara öppen konferensens första dag, 29 augusti och finns i anslutning till konferenslokalerna på plan 2. Utställarplats ingår för de myndigheter som är medarrangörer och som köpt utställarpaket. Läs mer om utställningen på [konferenswebben](#).

Valbara seminarier

Under båda dagarna finns särskilda block då seminariespår äger rum parallellt. Ingen föränmälan sker till seminarierna. Se till att vara i god tid till de seminarier där du vill delta för att vara säker på att få en plats.

Mingel

Den 29 augusti från kl. 16.30 blir det öppet mingel. Två barer öppnar i anslutning till konferenssalarna på plan 2 där den som önskar kan köpa dryck och snacks.

Personuppgiftshantering

I och med att du anmäler dig till konferensen, kommer dina personuppgifter att förvaras i en databas i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR).

Kontakt

Vid frågor som gäller anmälan och avbokning, kontakta Akademikonferens via kvinnofrid2023@akademikonferens.se.

Vid frågor som gäller program eller utställare, kontakta NCK via info@nck.uu.se.

Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid

Konferensen arrangeras av 21 myndigheter, samt länsstyrelserna och Sveriges kommuner och regioner, som är delaktiga i Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid.

Myndighetssamverkan ska vara en arena för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och sprida kunskap om kvinnofrid samt möjliggöra samverkan kring specifika projekt.

Folkhälsomyndigheten

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Kriminalvården

Länsstyrelserna

inspektionen för vård och omsorg

JÄMSTÄLLDHETS
MYNDIGHETEN

Statens
institutions
styrelse SiS

Myndigheten för
delaktighet

Brottsoffermyndigheten

Migrationsverket

Polisen

Diskriminerings
ombudsmannen

Brå
Brottsförebyggande rådet

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

NCK
NATIONELLT CENTRUM
FÖR KVINNOFRID

Socialstyrelsen

Kronofogden

RÄTTSMEDICINALVERKET

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

Skatteverket

BARNAFRID - NATIONELLT KUNSKAPSCENTRUM
LINKÖPINGS UNIVERSITET

Skolverket